

ที่ มท 0309.1/ ว 24

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนสาธุสุคนธ์ ปท. 12150

22 กันยายน 2546

เรื่อง การแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับการหารือแนวทางปฏิบัติจากสำนักทะเบียนต่าง ๆ รวมถึงการร้องทุกข์จากประชาชนเกี่ยวกับการขอแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยเฉพาะเอกสารสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ซึ่งประชาชนบางรายได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนที่ขาดความเข้าใจระเบียบปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กรณีนางกอ ติดต่อขอแก้ไขรายการในสูติบัตร (ท.ร. 1) ของบุตรที่สำนักทะเบียนอำเภอซึ่งตนเองและบุตรมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แต่เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนแจ้งว่าไม่อาจดำเนินการได้ เนื่องจากสูติบัตรที่นางกอ นำมาแก้ไขนั้นได้มีการเคลือบพลาสติกไว้ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขรายการในเอกสารได้ และได้แจ้งนางกอ ให้ไปติดต่อขอแก้ไขทะเบียนคนเกิด (ท.ร. 1 ตอนที่ 2) ที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งเป็นสำนักทะเบียนที่จัดทำหลักฐานสูติบัตรให้กับบุตรของนางกอ แต่เมื่อได้ติดต่อขอแก้ไขรายการตามคำแนะนำดังกล่าวก็ถูกเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนท้องถิ่นปฏิเสธโดยอ้างระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 116 ที่ว่าการแก้ไขรายการในสูติบัตรให้ยื่นคำร้องขอแก้ไขที่สำนักทะเบียนซึ่งผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เหตุนี้ทำให้นางกอ ได้รับความเดือดร้อนและเกิดความสับสนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ ยังมีกรณีอื่นอีกที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้การปฏิบัติมีความแตกต่างกันไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ได้แก่ การแก้ไขรายการในสูติบัตร หรือมรณบัตรที่มีรายการผิดไปจากข้อเท็จจริง อันมีสาเหตุเนื่องมาจากการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของผู้แจ้ง เช่น ในการแจ้งเกิด เจ้าบ้านได้แจ้งชื่อเล่นที่เรียกกันทั่วไปของบิดาเด็กเป็นชื่อบิดาในสูติบัตรโดยไม่ทราบว่าเป็นชื่อบิดาของเด็กตามทะเบียนบ้านใช้ชื่ออะไร เป็นต้น หรือการแก้ไขรายการในสูติบัตรหรือมรณบัตรที่มีรายการไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการแจ้งข้อความเท็จ เช่น ในการแจ้งเกิดได้แจ้งชื่อบุคคลอื่นเป็นชื่อบิดา - มารดาของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับสิทธิบางอย่างตามกฎหมายโดยไม่ถูกต้อง เป็นต้น นายทะเบียนสามารถดำเนินการแก้ไขรายการในเอกสารดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

สำนักทะเบียนกลาง ขอเรียนซักซ้อมแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการแก้ไขรายการในเอกสารสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย เพื่อให้นายทะเบียนถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1. กรณีเอกสารทะเบียนราษฎรมีรายการไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการคัดลอก รายการผิดพลาดหรือการลงรายการผิดที่เกิดจากการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของผู้แจ้ง ซึ่งเป็นความผิดพลาดที่มีได้ เกิดจากการทุจริต นายทะเบียนสามารถดำเนินการแก้ไขรายการให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงได้ตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลาง ฯ ข้อ 115 โดยสำนักทะเบียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้แก่

1.1 การแก้ไขรายการในสูติบัตร (ท.ร. 1 ท.ร. 2 และ ท.ร. 3 ตอนที่ 1) หรือมรณบัตร (ท.ร. 4 และ ท.ร. 5 ตอนที่ 1) สำนักทะเบียนแห่งที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมีหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลาง ฯ ข้อ 116

1.2 การแก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด (ท.ร. 1 ท.ร. 2 และ ท.ร. 3 ตอนที่ 2) หรือทะเบียน คนตาย (ท.ร. 4 และ ท.ร. 5 ตอนที่ 2) สำนักทะเบียนแห่งที่จัดทำเอกสารดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลาง ฯ ข้อ 117

1.3 เมื่อดำเนินการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรแล้ว จะต้องรายงานเพื่อแก้ไข ปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรทุกครั้ง โดยถ้าสำนักทะเบียนที่แก้ไขรายการในสูติบัตร หรือมรณบัตรมิใช่ สำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารดังกล่าว จะต้องแจ้งประสานการแก้ไขรายการไปยังสำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารนั้น ๆ ด้วย เพื่อให้แก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ส่วนสำนักทะเบียนที่จะต้องรับผิดชอบการรายงาน เพื่อแก้ไขปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ได้แก่ สำนักทะเบียนแห่งที่จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนคนเกิด หรือ ทะเบียนคนตาย โดยถ้าเป็นสำนักทะเบียนที่ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้รายงานตามระเบียบสำนักทะเบียน กลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2538 ข้อ 8 ส่วนสำนักทะเบียนที่ไม่ได้ปฏิบัติ งานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้รายงานเป็นการเฉพาะไปยังศูนย์บริหารการทะเบียนภาคหรือศูนย์ ฯ จังหวัด

2. การบันทึกการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนถือปฏิบัติ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ฯ ข้อ 121 โดยใช้วิธีขีดฆ่าข้อความเดิมที่ผิดพลาดและเขียนข้อความใหม่ที่ต้องการ ด้วยหมึกสีแดง พร้อมลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้ มิให้ใช้วิธีการจัดทำเอกสารขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะ เป็น สำนักทะเบียนที่ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือไม่ได้ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ก็ตาม

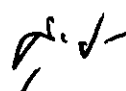
3. กรณีประชาชนนำเอกสารสูติบัตร หรือมรณบัตรที่เคลือบพลาสติกแล้วมาขอแก้ไขรายการมิใช่ เป็นเหตุที่นายทะเบียนจะปฏิเสธการดำเนินการให้โดยอ้างว่าไม่สามารถบันทึกการแก้ไขรายการลงในเอกสารดังกล่าวได้ สำหรับการแก้ไขปัญหานี้ เมื่อนายทะเบียนรับคำร้องและพิจารณาอนุญาตให้แก้ไขรายการได้ตามความประสงค์ ของผู้ร้องแล้ว ให้นายทะเบียนคัดและรับรองสำเนาคำร้อง (ท.ร. 31) ที่อนุมัตินั้น มอบให้ผู้ร้องเพื่อใช้เป็นหลักฐาน ควบคู่กับสูติบัตร หรือมรณบัตรที่เคลือบพลาสติก และหากผู้ร้องมีความประสงค์จะได้เอกสารสูติบัตรหรือมรณบัตร ที่มีรายการซึ่งนายทะเบียนได้แก้ไขแล้ว ให้แนะนำผู้ร้องยื่นเรื่องขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนคนเกิด หรือ ทะเบียนคนตาย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ฯ ข้อ 124 - 127

4. การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรายการของบุคคลภายหลังจากนายทะเบียนได้จัดทำเอกสารดังกล่าว ตัวอย่างเช่น นายอำเภอ ได้แจ้งการเกิดของบุตรและนายทะเบียนได้จัดทำสูติบัตรให้แล้ว ต่อมาภายหลังนายอำเภอ ได้เปลี่ยนชื่อตัว เป็นนายพงษ์ศักดิ์ และได้นำหลักฐานใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (แบบ ช.3) ไปติดต่อขอแก้ไขรายการชื่อของตน ในสูติบัตรของบุตรจาก "อำเภอ" เป็น "พงษ์ศักดิ์" เป็นต้น กรณีเช่นนี้ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ถือเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในขณะที่มีการจัดทำเอกสารดังกล่าวซึ่งเป็นรายการที่ถูกต้องแล้ว หากผู้ร้องมีความประสงค์จะแก้ไขรายการ ให้ดำเนินการแก้ไขได้เฉพาะรายการในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนบ้านกลางเท่านั้น

5. กรณีเอกสารการทะเบียนราษฎรมีรายการไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการแจ้งข้อความหรือรายการอันเป็นเท็จ หรือมีเจตนาทุจริต นายทะเบียนจะแก้ไขรายการในเอกสารดังกล่าวไม่ได้ ระเบียบปฏิบัติสำหรับกรณีนี้ นายทะเบียนจะต้องสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้ข้อเท็จจริงว่ารายการหรือข้อความใดในเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีการแจ้งเท็จ และรายการที่เป็นจริงคืออะไร แล้วแจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้แจ้งฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 สำหรับเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีรายการไม่ถูกต้องดังกล่าว ให้นายทะเบียนอาศัยอำนาจตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 สั่งยกเลิก และดำเนินการจัดทำเอกสารใหม่ให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตรับผิดชอบ
ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ศรีสารคาม)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. 0-2791-7315-6
โทรสาร 0-2791-7338